

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 45 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 0651-74000 ΦΑΞ: 0651-79286

ΕΤΟΣ Κ'
ΑΡ. ΦΥΛ. 225
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
1997

ΦΤΑΣΑΜΕ ΑΙΣΙΩΣ ΣΤΟΝ 20^ο ΧΡΟΝΟ

Το 1997 είναι για το περιοδικό μας ο 20ός χρόνος από το ξεκίνημά του.

Κάθε χρόνος που φεύγει και με τον ερχομό του καινούργιου, λογικό να ανησυχούμε είναι να νοιώθει κανείς την ανάγκη και ικανοποίηση, γιατί η προσπάθεια αντέχει και «Το ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» πορεύεται μ' ανοιχτά πανιά, μένοντας από πολλές δυσκολίες και προκλήματα, που ξεπερνιούνται, όμως, από την πίστη πως το «ταξίδι» αξίζει τον κόπο.

Ταξίδι σ' ένα όμορφο παρελθόν, που ν' ανιλήσουμε δύναμη για το δύσκολο σήμερα και να εμπνευστούμε το αβέβαιο αύριο της περιοχής μας.

Είκοσι χρόνια για ένα μικρό περιοδικό, μ' ένα μικρό και διάσπαρτο φιλικό κοινό, μιας μικρής και περικυκλωμένης, μισο-ερείπωμένης περιοχής όπως το Ζαγόρι, αποτελεί, και μόνο, ένα σημαντικό επίτευγμα, αν όχι άθλο.

Αυτό, κατά κύριο λόγο, οφείλεται στην μεγάλη πλειοψηφία των Ζαγορίσιων που με πολύ αγάπη το υποστήλασαν και το στηρίζουν.

ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ (1918-1989)
Ιδρυτής του Περιοδικού

Σ' αυτούς, που κάθε μέρα γίνονται όλο και περισσότεροι, αξίζουν όλες οι ευχαριστίες μας.

Φέτος, με τη σιγουριά πως το εγχείρημα στέριωσε πια, η ΙΛΕΖ, αποφάσισε να γιορτάσουμε τα 20χρονα με μια απέριπτη εκδήλωση, «κόβοντας» τη βασιλόπιτα του περιοδικού, μαζί με όσους γίνεται περισσότερους από τους συνδρομητές του, αλλά και κάθε Ζαγορίσιο που θάθελε το «Ζ» να συνεχίσει για πολλά-πολλά ακόμα χρόνια την προσφορά του.

Εκεί στα «Λιθαρίτσια», όλοι μαζί θα κάνουμε μια σύντομη αναδρομή στα είκοσι αυτά χρόνια της ζωής του, θα εκτιμήσουμε την πορεία του, ΤΙ έδωσε και ΤΙ θα μπορούσε να δώσει ακόμη, για την προκοπή και την αναβίωση του Ζαγοριού. Εκεί, απλά θα μνημονεύσουμε τους πρωτεργάτες της προσπάθειας και θα προβληματιστούμε για την απρόσκοπτη και καρποφόρα συνέχειά του.

Η πρόσκληση που ακολουθεί, απευθύνεται σ' όλους τους Ζαγορίσιους.

ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Την Κυριακή 9 Φεβρουαρίου 1997 και ώρα 11 π.μ. το περιοδικό «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» (μηνιαία έκδοση της Ι.Λ.Ε.Ζ.) θα κόψει την βασιλόπιτα στο κέντρο «Λιθαρίτσια».

Καλούνται να παρευρεθούν στην εκδήλωση όλοι οι Ζαγορίσιοι, τιμώντας έτσι τα 20χρονα από την ίδρυση του περιοδικού.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

«Στα Ζαγοροχώρια...»

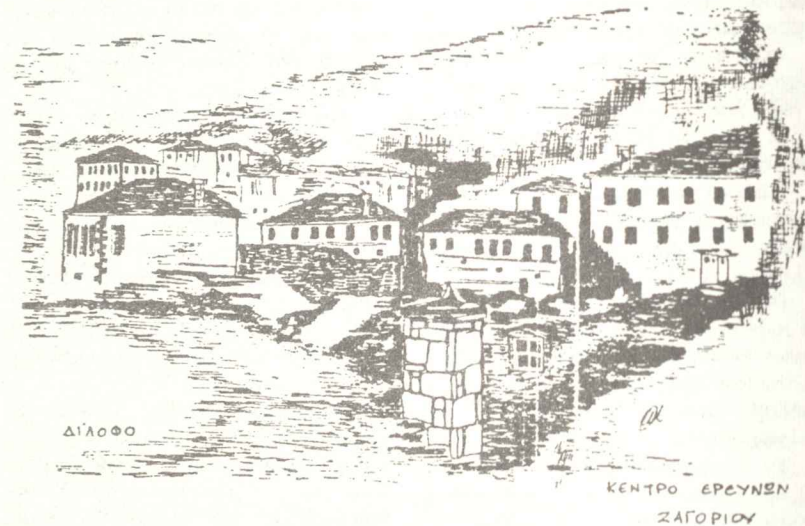
ΑΝΝΑΣ ΔΑΜΙΑΝΙΔΟΥ

(από την εφημερίδα «ΑΥΓΗ»)

Μας έδωσαν μέχρι και χάρτη των μονοπατιών. Τα οποία μονοπάτια δεν τα χάνεις ακόμα και να θέλεις να τα χάσεις. Σε κάθε στροφή, σε κάθε σημείο που μπορεί να υπάρξει αμφι-

σωθούν και να ανοιχτούν και να σηματοδοτηθούν.

Να βαδίζεις με τη σιγουριά ότι είσαι στο σωστό δρόμο είναι πολύ σημαντικό και καθόλου δεν σου στερεί τη χαρά της

σβήτησης, έχουν βάλει πινακίδες σε δέντρο ή έχουνε βάψει με κόκκινη μπογιά κάποια πέτρα. Τι ζήλεια ένωση η ταλαιπωρημένη στα ξεπατωμένα μονοπάτια του Πηλίου...

Αχ πως θα γίνει να εξαπλωθεί και σ' άλλα μέρη της Ελλάδας αυτή η συνήθεια...

Οι ορειβατικοί σύλλογοι, οι περιηγητικές λέσχες, αυτοί θα μπορούσαν. Μα πόσα μονοπάτια να σώσουν οι αυτοί; Που να πρωτοπάνε; Αν δεν γίνει μόδα το περπάτημα δεν υπάρχει ελπίς. Οι νέοι τώρα έχουν εναποθέσει σε μέρη εξωτικά την προσδοκία της περιπέτειας.

Όλοι στην Ινδία θέλουν να πάνε κι ας λέει ο Πορτοκάλογλου «εδώ είναι το ταξίδι». Μακριά θέλουν να βρεθούν, ανάμεσα σε ανθρώπους με άλλη γλώσσα, άλλη θρησκεία, άλλο πολιτισμό κι όμως πιστεύω ότι λίγο ψάξιμο στα βουνά και στα χωριά και στα νησιά —και την ενδοχώρα— της Ελλάδας θα τους χάριζε συγκινήσεις σπουδαίες και πιο χειροπιαστές. Και θα τους βοηθούσε και τον εαυτό τους να καταλάβουν καλύτερα. Τέλος πάντων.

Η διαδρομή από το Πάπιγκο στο φαράγγι είναι θαυμάσια, αλλά και στο Συρράκο που είχα περπατήσει και στο Πήλιο που είχα ψάξει τα ξεχασμένα μονοπάτια οι διαδρομές ήταν εφάμιλλες και αξίζουν κι εκείνα να

ανακαλύψης, σε κάθε βήμα ανακαλύπτεις και κάτι.

Στην αρχή περπατήσαμε σε χωράφια παλιά που ξαναγίνονταν λόγω σιγά-σιγά κι εν συνεχεία κατεβήκαμε και μπήκαμε στη σκιά των δρυών για να ξαναβρούμε ανεβαίνοντας και να περνάμε χαλιάδες, που θα πει σωροί από γυμνωμένες πέτρες από παγετούς, όπου ξαναρχίζουν να φυτρώνουν πρώτα-πρώτα τα πιο σπάνια βότανα: τσάι του βουνού και από πάνω σου πετούν αγριουπούλια που φωλιάζουν στο γυμνό τετράγωνο βράχο, την Αστράκα, η οποία δεσπόζει στην περιοχή.

Κάτω αρχίζεις να διακρίνεις σιγά-σιγά το ποτάμι που κυλάει στο βάθος του απότομου φαράγγιού και συναντάς που και που όρθιους, ψηλούς βράχους σαν πετρωμένους γίγαντες που σε παραφυλάνε. Όταν το μονοπάτι αποφασίζει να κατέβει επωφελούμενο από την λιγότερο απότομη πλαγιά, βγαίνει κατ' ευθείαν εκεί που πηγάζει ο Βοιδομάτης. Βλέπεις το νερό να βγαίνει από τρεις μεριές μέσα από μεγάλες κροκάλες και να κυλάει παγωμένο και πλούσιο κάτω από τα πλατάνια του. Ποτάμι με τα όλα του, αμόλυντο κι ανυποψίαστο από τις συνήθεις ποταμίσιες τλαιπωρίες.

Μια κομπανία χτιστών με τα

μούλάρια τους (Ελληνες μεστοροι, Αλβανοί μαθητάδες ξεκουράζονταν στον ίσκιο. Μας είπαν ότι υπάρχουν δύο εκδοχές για την ονομασία του ποταμού. Ή προέρχεται από τη σλάβικη ρίζα Βόδα που θα πει νερό (ή κάπως έτσι) ή το λένε έτσι επειδή είναι καθαρό σαν τα μάτια του βοδιού. Διαλέγετε και παίρνετε.

Δεν ξέρω αν τα βόδια έχουν καθαρά μάτια, η κοπριά τους πάντως ήταν πανταχού παρούσα εκεί πέρα και μάλλον το ψιλοβρόμιζε το παρθένο τοπίο. Τα είδαμε σε λίγο, βόδια και σσχάρια ελευθέρως βοσκής, να χοροπηδάνε σαν κατσίκια στην απέναντι πλαγιά. Μας είπαν ότι τα παρατάνε έτσι, με ένα σιμάδι στο αυτί για να γνωρίζονται, αποφεύγοντας την αποβολή και αποτρέποντας την καταστροφή στην περιοχή τουρκικής δύναμης. Τούτο όμως έγινε το 1888.

Οι προχόντες όμως των Άνω Σουδενών, την υποβάθμισαν παρατάνε έτσι, με ένα σιμάδι στο αυτί για να γνωρίζονται, αποφεύγοντας την αποβολή και αποτρέποντας την καταστροφή στην περιοχή τουρκικής δύναμης. Τούτο όμως έγινε το 1888.

Με το πρόσχημα ότι, ο πασιός ησυχάζει και προστατεύει τους πασιούς του απ' τους ληστές. Επέδωκε στους Ζαγορίσιους να δεχτούν επίσημη φρουρά.

Οι πλούσιες κοινότητες υποχρεώθηκαν να συνεισφέρουν για την επίσημη της καζάρμας (στρατών) τα Τσεπελέρη και τη συντήρηση του κάστρου.

Δεν ανατρέχω σε βοηθήματα για να μη χάσει το σημειώμα μου την ιστορία, απ' τη μάνα μου και το παλιό μου Νικ. Χατζή, δασκάλο, γεννημένο το 1890, μαρτυρία.

Ο πρώτος επικεφαλής ήταν ο Σατα Μπέης. Έτσι τον αποκαλούσαν. Στο Τσεπελέρη, το Σκαμνέλι αλλιώς, στ' άλλα Πανώχωρα που πήγαιναν, περνούσε ζωή χαρισάμενη. Πέθαναν όμως οι πρώτες γνωρι-

Εάν ανατρέχω σε βοηθήματα για να μη χάσει το σημειώμα μου την ιστορία, απ' τη μάνα μου και το παλιό μου Νικ. Χατζή, δασκάλο, γεννημένο το 1890, μαρτυρία.

Ο πρώτος επικεφαλής ήταν ο Σατα Μπέης. Έτσι τον αποκαλούσαν. Στο Τσεπελέρη, το Σκαμνέλι αλλιώς, στ' άλλα Πανώχωρα που πήγαιναν, περνούσε ζωή χαρισάμενη. Πέθαναν όμως οι πρώτες γνωρι-

Εάν ανατρέχω σε βοηθήματα για να μη χάσει το σημειώμα μου την ιστορία, απ' τη μάνα μου και το παλιό μου Νικ. Χατζή, δασκάλο, γεννημένο το 1890, μαρτυρία.

Ο πρώτος επικεφαλής ήταν ο Σατα Μπέης. Έτσι τον αποκαλούσαν. Στο Τσεπελέρη, το Σκαμνέλι αλλιώς, στ' άλλα Πανώχωρα που πήγαιναν, περνούσε ζωή χαρισάμενη. Πέθαναν όμως οι πρώτες γνωρι-

Εάν ανατρέχω σε βοηθήματα για να μη χάσει το σημειώμα μου την ιστορία, απ' τη μάνα μου και το παλιό μου Νικ. Χατζή, δασκάλο, γεννημένο το 1890, μαρτυρία.

DR. ΙΟΚΑΣΤΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ-ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΤΟΥ
Δερματολόγος-Αφροδισιολόγος

Διδάκτωρ Ιατρικής
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Μιχαήλ Αγγελίου 14 -
Ιωάννινα

Α' όροφος,
κάτω από το ΠΙΚΠΑ

Τηλέφ. Ιατρείου: 31.122

Οικίας: 22.323

Ιστορικά στοιχεία

1) ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΣΑΝΤΙΚ ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ

μίες τα γλέντια και τα τσιμπούσια.

Αρχισε να γίνεται απαιτητικός και φορτικός στους ντόπιους.

Οι Τσεπελέρηδες έψαχναν τρόπο να τον ξεφορτωθούν, τόσο αυτόν όσο και το απόσπασμα.

Ο ατέλειωτος χειμώνας στο Τσεπελέρη κι οι ελλείψεις έκαναν δύσκολη τη ζωή των Τούρκων που συνέχεια έμεναν από τρόφιμα και ξύλα, με επακόλουθο «να επιπλήτουν επί των εντοπίνων και να επιδίδονται εις κλοπές».

Η επικοινωνία με τα Γιάννινα ήταν πολύ δύσκολη. Χρειάζονταν τα ζώα να περάσουν τις χιονισμένες κορφές του Μιτσιελίου, που πολλές φορές το χιόνι ξεπερνούσε το ένα μέτρο.

Μπέη μου εδώ δεν είναι τόπος να μένεις το χειμώνα. Καλύτερα για μπουστά να μείνεις στα Κάτω Σουδενά.

Είσαι και στο Ζαγόρι. Μπέη μου και φτάνεις εύκολα στα Γιάννινα και στο Αργυρόκαστρο.

Μόνο οχτώ ώρες είναι η απόσταση. Το έμαθαν οι Σουδενιώτες κι ανησύχησαν. Έβαλαν όμως σχέδιο για να αντιμετωπίσουν την κατάσταση, τη δεδομένη στιγμή.

Ο Νούσια Παπαγιώργης θα τακτοποιούσε τα πράγματα. Κατά τα μέσα Νοέμβρη έφτασε ο Σαντίκ με καμιά δεκαριά έφιππους στα Κάτω Σουδενά.

Στο μεσοχώρι ο τελάγης κι ο μπακάλης για την υποδοχή. Βγήκε ο Μουχτάρης Χαλούσια Γκράτζιος και έδωσε εντολή, οι στρατιώτες με τ' άλογα να πάνε στο αμικλίο, που ήταν στην άκρη του χωριού.

Ένα διόροφο κτίσμα με χειμωνιάτικο, νοντά και υπόγειο 5X10 για τ' άλογα.

Εσένα μπέη μου σε περιμένει ο κυρ Νούσιας. Ούτε ρακί, ούτε καλωσώριάματα στο μεσοχώρι.

Ο κόσμος κλεισμένος στα σπίτια του. Ψυχή δεν κυκλοφορούσε στο χωριό.

Καβάλα στο άτι του ο Σαντίκ κατέβηκε το γκαλεντερίμι του Σγοράδα κι έφτασε στην εξώπορτα του Παπαγιώργη.

Ο τελάγης που κρατούσε τ' άλογο έβαλε φωνή και βγήκε η κυρα Νούσια να τον προϋπαντήσει.

Που είναι αυτός ο Νούσιας κυρά μου και βγήκες εσύ στην πόρτα; Λίγο

**Γράφει
ο ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΣΟΥΣΙΟΠΟΥΛΟΣ**

ανήμπορος αφέντη μπέη, σε περιμένει μέσα.

Σκελετισμένος κτυπώντας τις μπότες στην πλακοστρωμένη αυλή, μπήκε στη σάλα με φωνές.

Η κυρά τον πέρασε στο μεγάλο νοντά, που είχε τα μπάσια καλοστρωμένα και το τζιάκι αναμένο.

Κόπηκαν τα πόδια του Σαδίκ. Τι είχε δει! Στη μια πλευρά του νοντά ήταν απλωμένη η τουρκική σημαία κι απάνω στο μπουχαρί το έμβλημα της τουρκικής δικαιοσύνης και σε κορνίζα φριμάνι με σουλτανική υπογραφή και φραγίδα.

Κατάλαβε ότι είχε να κάνει με ανώτερο δικαστή, γονάτισε, ο περήφανος Σαντίκ, προσκύνησε και φίλησε την άκρη απ' το ντουλαμά του νοικοκύρη.

Σήκω λοχαγέ ακούω καλά λόγια για την αφεντιά σου. Για δόσμου το φριμάνι που ορίζει έδρα της φρουράς το χωριό μας, να χαρώ και να βγω να το φωνάξω. Όχι αφέντη Νούσια δεν έχω κανένα φριμάνι, ούτε σχεδιάζω να μείνω στο χωριό σας.

Περαστικός ήμουν κι είπα να χαϊρετήσω την αφεντιά σου. Τότε καλώς ήρθες. Μπονιμυρούμ στο φτω-

χικό μας τραπέζι. Κάτσε να πιούμε ένα ρακί και να φάμε ότι έλαχε στο σπίτι.

Στρώθηκε ο σοφράς και μπήκε στη μέση ο πλουμιστός μαστραπός με το κρασί.

Δυο σαγάνια με αχνιστή φασουλάδα, ένα κλειδοπίνακο μ' ελιές και ψωμί μπουμπότα.

— Εμείς βλέπεις Σαντίκ μου έχουμε σαρακοστή και το φαγητό μας είναι νηστήσιμο.

Μόλις απόφαγαν τον ξεπροβόδι-σε:

— Εγώ έχω δουλειά, θέλω να βγάλω πολλές αποφάσεις. Ωρα σου καλή.

Αλλά και για τους στρατιώτες, ίδιο ήταν το φαί. Μαυροφάσουλα, μπουμπότα και ελιές.

Πήρε τον ομματιών του ο Σαντίκ κι έφτασε στη Τζιοντίλα.

Δεν ξέρουμε αν διανυκτέρευσε στο χωριό μας. Την άλλη μέρα έγινε ολοήμερο γλέντι στο χωριό.

Το περιστατικό βεβαίως μαθεύτηκε σ' όλο το Ζαγόρι κι οι Καπεσοβίτες άδραξαν την ευκαιρία να διακομώδησουν το χνέρι του Σαντίκ, κολλώντας του το σκαπιτικό τραγούδι που χορεύεται ακόμα και σήμερα στο Ζαγόρι σε πεταχτό ρυθμό.

Δε σ' άρεσαν Σαντίκ μ' οι πίπτες και τ' αρνιά. Μον' σ' άρεσε η μπουμπότα στα Κάτω Σουδενά.

Του Σαντίκ, που ήταν δεινός χορευτής του άρεσε πολύ το όμορφο πεταχτό που έκλεινε το χορό και είχε κι άλλα τετραστίγια.

Πάντως οι Σουδενιώτες με τον έξυπνο ελιμώ απέτρεψαν την εγκατάσταση στο χωριό τουρκικού αποσπάσματος.

Το περιστατικό τοποθετείται γύρω στο 1880.

στρέμματα, στην Ευαγγελίστρια.

Σκύλισε, όπως έλεγαν ο Αλής και έφερε γκριτζάβο κόσμο και τους εγκατέστησε, στο λόφο που ήταν το εγκαταλειμένο Σουλιάσιο, που κατά παράδοση οι Τσερβαριώτες τον λένε Βουρλιάσιο και έδωσε στον οικισμό τη βάρβαρη ονομασία Γκαλμπάκι.

Αρχικά σαν φύλακες της στρατιάς, κατόπιν ο φόβος και ο τρόμος της περιοχής και του αμαξοδρόμου, που εννοείται ότι προστάτευαν.

Όταν ο Αλής, γύρω στο 1800, έστειλε άτακτους Αλβανούς και με το πρόσχημα ότι, κάποιος απ' το χωριό τους επετέθησαν, κατάστρεψαν ολοσχερώς το Γκαλμπάκι και σφάξαν όσους βρήκαν απ' τους κατοίκους του.

Όσοι πρόλαβαν και γλύτωσαν εγκαταστάθηκαν στα Καλύβια του Τσερβαριού και έμεναν για χρόνια ως επιλήδες.

Οι Τσερβαριώτες δεν τους έκαναν πολλήτες στο χωριό τους, εάν

Συνέχεια στην 6η σελ.

2) ΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ

Αυτή η δοξασία είχε επικρατήσει απ' τον καιρό που οι Τούρκοι ήθελαν να εποικίσουν τη Γορίτσα, στην οποία κοντά τους Βυζαντινούς χρόνους ήταν ο οικισμός Ελαία.

Αυτό ο οικισμός είτε καταστράφηκε απ' τους Τούρκους το 1430, είτε εγκαταλείφθηκε απ' το φόβο της διόρυξης, που μπορεί να μην είχαν πηγαν στο Τσερβάρι κι άλλοι στα Σουδενά.

Έτσι μπήκε το σύννορο στα χαλάσματα της Αγίας Παρασκευής και ονόμασαν τον τόπο βακούφικο, για να μην έχουν δικαίωμα οι Τούρκοι να τον πατήσουν.

Τελικά οι Τούρκοι κατάφεραν και πήραν ένα κομμάτι Σουδενιώτικο πάνω απ' τη Βρύση, όπου και χτίσαν το χάνι.

Πολλοί λέγαν ότι, στην ίδια θέση ήταν βυζαντινό πανδοχείο. Στη βορεινή γωνία του Χανιού

οι Τσερβαρο-Σουδενιώτες βάλλαν το ορόσημο.

Μπροστά στο Χάνι ήταν το λειβάδι του Πούλιου με μεγάλο πλατάνο, στον ίσκιό του οποίου οι Σουδενιώτες στάλιζαν τα βοϊδογέλαδα, για να μη το καταπατήσει ο μπέης που εκμεταλλευόταν το χάνι.

Το λειβάδι αυτό σήμερα το κατέχουν οι Γκουγιανταίοι. Προσπάθειες να βάλει πόδι στην περιοχή, έκανε κι ο Αληπασιάς, ζητώντας επίμονα απ' το φίλο του, Σουδενιώτη Αναστ. Λαντζώνου, να του πουλήσει το μεγάλο χωράφι που είχε νότια του χανιού. «Να φκιάσω ένα αποκομμάτι, να μη κοιμάμαι στα χάνια όταν ταξιδεύω για Τεπελένι».

Ο Λαντζώνας για να τον αποφύγει το δώρο. Το επάνω κομμάτι, που σήμερα είναι το Σχολείο, απ' τη βορεινή Κόινότητα Κάτω Σουδενών δι' αγαθοεργίας και το κάτω, εφτά

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΥ

1. ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ

Εικόνα που βρίσκεται Δ. του χωριού περί τα 5 λεπτά της ώρας. Από το εικόνισμα η τοποθεσία πήρε και εκείνη το όνομα αυτό. Το παλιό λιθόκτιστο εικόνισμα έχει καταρρεύσει. Ήταν 20-30 μ. δυτικά του σημερινού.

2. ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Εξωκκλήσι που βρίσκεται Ν. του χωριού στην κορυφή βράχου, σε απόσταση 25-30 λεπτά της ώρας. Στο ιστορικό Κουκούλιου αναφέρονται ιστορικά στοιχεία.

3. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εξωκκλήσι. Βρίσκεται Ν. του χωριού και απέχει 25-30 λεπτά της ώρας απ' αυτό. Στοιχεία αναφέρονται στο ιστορικό Κουκούλιου.

4. ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Εξωκκλήσι προς Β. του χωριού σε απόσταση 20-25 λεπτά της ώρας. Στοιχεία αναφέρονται στο ιστορικό Κουκούλιου.

5. ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Στα ανατολικά του χωριού σε μικρή απόσταση από τα τελευταία σπίτια βρίσκεται το εκκλησάκι Άγιος Χαράλαμπος. Απ' το όνομα του Αγίου Χαράλαμπου όπως και των Αγίων: Γεωργίου Παρασκευής Μη-

ΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ

Συνέχεια από την 5η σελ.

προηγούμενως δεν επεδείκνυν καλήν συμπεριφοράν και σεβασμόν εις την τάξιν του χωριού.

Κατ' άλλους, τους δέχτηκε ο ηγούμενος του Αγιά Μονοδενδρίου, στη δούλεψη των κτημάτων του Μετοχίου Βαστανίων.

Πάντως και τους αρχαίους χρόνους στη Γορίτσα πρέπει να υπήρχε οικισμός διότι, κάτω απ' τη Στοά Κατσιμήτρου βρέθηκαν ταφές με σπασμένα πήλινα δοχεία αφιερωμάτων. Τα απεκάλυψε η τσάπα που άνοιξε το οαρδευτικό χαντάκι. Δυστυχώς τότε, κανένας μας δεν ενδιαφέρθηκε για περαιτέρω διερεύνηση.

Επίσης κατά την εκοκαφή θεμελίων που έκανε ο Μιλτιάδης Στάρας, το 1951, νότια απ' το εικόνισμα, βρέθηκε χάλκινο κακάβι που περιείχε αρκετά χρυσά και αργυρά βυζαντινά νομίσματα.

Μετά την απελευθέρωση το 1913, άρχισε κάποια κίνηση για αξιοποίηση της ευρύτερης περιοχής.

Πρώτος ο Χριστόδουλος Πανταζής και ο πατέρας μου Νίκος Σούσιος άνοιξαν εσπιατήριο-παντοπωλείο σε χωράφι των Γκαργκιωζαίων κι απ' την απέναντι μεριά οι Τσερβαριώτες Τσιορπατζής, Ντι-

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΥ

Του Αχιλλέα Λένη

νά πήρε η τοποθεσία που βρίσκεται το καθένα το όνομά του.

6. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Εικόνα προς τα Α. του χωριού σε απόσταση 15 λεπτά της ώρας. Από το όνομα του εικονίσματος φέρει η τοποθεσία το όνομά του.

7. ΑΛΩΝΙ ΚΑΛΟΓΕΡΟΥ

Βρίσκεται Α. του χωριού στην κορυφή μικρού λόφου. Απέχει 10 λεπτά της ώρας απ' το χωριό. Πήρε το όνομα επειδή λόγω της μορφολογίας του εδάφους οι καλόγεροι από κάποιο γειτονικό μοναστήρι (πιθανόν τον Προφήτη Ηλία Βίτσα), αλώνιζαν τα σιτηρά που παρήγαγαν από τα κτήματα της μονής. Οι ντόπιοι χάρη ευφωνίας το αναφέρουν: Αλών' τ' Καλού(γ)έρ»..

8. ΑΛΩΝΙ ΣΚΟΚΑ

Εκτός από το Αλώνι Καλο(γ)έρου υπήρχε και δεύτερο στα Δ. του χωριού με το όνομα: «Αλώνι Σκόκα». Είχε τον ίδιο προορισμό με το προηγούμενο. Ανήκε σε κάποιον Κουκουλιώτη με το επώνυμο: «ΣΚΟΚΑΣ» (ΣΚΟΚΙΔΗΣ). Ο λόγος για τον οποίο οι καλόγεροι δεν το προτιμούσαν είναι άγνωστο. Οι παλαιότεροι ανέφεραν το παρακάτω ρητό:

ναλέξης και άλλοι.

Στο σημερινό Μουσείο, στο ΟΧΙ που λέμε, έχτισε καλλιμάρμαρο πανδοχείο ο Ξενοφών Ελ. Δριγκόπουλος (πατάτες, ρεβύθια, φακές) και με καλλιέργεια οπωροφόρων δένδρων καθώς και με αναρριχώμενες κληματαριές πάνω σε δένδρα.

Στις πηγές της Σπιούντλης ήταν χτισμένο απ' το 1900 το περιβόχο χάνι του περική Βούρδα.

Ο πανέξυπνος Περικλής είχε φίλο το Γιαγιάμπε κι έβγαλε άδεια να χτίσει το μεγάλο χάνι με τα δροσερά νερά.

Στη Γορίτσα και σε περίοπρη θέση, χτίσαν οι Ιταλοί κατά την κατοχή του 1917-18 το κτίριο που χρησιμοποιήθηκε αργότερα και μέχρι το 1950 Α' Σταθμός Χωροφυλακής.

Όλα τα κτίσματα καταστράφηκαν στον πόλεμο του 1940-41, κυρίως κατά του βομβαρδισμού, τον Απρίλιο του '41 με την επέλαση των γερμανών.

Η ονοματολογία Καλπάκι, επεκράτησε το 1939-40, όταν ο Ελληνικός Στρατός, οχύρωνε τις δυτικές πλαγιές του χωριού και Γκάτ Σουδενά, αρχίζοντας απ' τη Κραμπάλα μέχρι τη Βροντισμένη.

«Της Υπαπαντής δεν χιόνιζε κακό που σε βρήκε Σκόκω».

Φαίνεται απ' αυτό ότι Σκόκω (Σκοκίδου) καλλιεργούσε αρκετά σιτηρά. Υπήρχε τότε η αντίληψη ότι ανήμερα της Υπαπαντής χιόνιζε θα είχε μεγάλη ευκαρπία αν όχι θα συνέβαινε το αντίθετο και επί πλέον θα έβρεχε μέχρι τη συγκομιδή των σιτηρών 40 ημερώνυχτα με αποτέλεσμα να καταστραφούν κατά μεγάλο ποσοστό τα σιτηρά.

9. ΑΣΒΕΣΤΕΣ

Πετρώδης δύσβατη και βραχώδης περιοχή Ν. του χωριού σε απόσταση 10 λεπτά της ώρας. Περιλαμβάνει αρκετή έκταση κατάλληλη ως βοσκότοπο ιδίως στα γίδια. Κυριώτερα αυτοφυή φυτά που ευδοκίμουν είναι ο Κέδρος και ο Γράβος (Γραβί). Το όνομα κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται στο ότι το έδαφος είναι πετρώδες και βραχώδες με κυριώτερο πέτρωμα τον ασβεστόλιθο. Σε κάποιο σημείο υπάρχει ένα κάθετο υπόγειο άνοιγμα σε μεγάλο βάθος («σπέρα», όπως το αποκαλούν οι ντόπιοι). Για αποφυγή ατυχήματος έχουν στηθεί εμπόδια επειδή αρκετά ζώα (κυρίως γιδοπρόβατα έχουν γκρεμισθεί).

10. ΑΜΠΑΛΙΚΕΣ

Ακαλλιέργητη έκταση σήμερα στο Β. τμήμα του χωριού σε απόσταση 40-50 μ. από τα σπίτια του χωριού. Σε παλαιότερες εποχές η περιοχή αυτή καλλιεργείτο με κηπευτικά (πατάτες, ρεβύθια, φακές) και με καλλιέργεια οπωροφόρων δένδρων καθώς και με αναρριχώμενες κληματαριές πάνω σε δένδρα.

11. ΑΣΒΕΣΤΑΡΙΑ

Βρίσκεται Α. του χωριού και απέχει 45 περίπου λεπτά της ώρας. Είναι δασώμενη περιοχή και αποτελεί το ΒΑ τμήμα από τα «Πέρα Κοσάρια». Η τοποθεσία είναι γνωστή με το όνομα «Ασβεσταριά Λιάκα» επειδή σε περασμένα χρόνια ο Π. Λιάκας διατηρούσε εκεί ασβεστοκάνινα (ασβεσταριές) από τον ασβεστόλιθο που ήταν άφθονος στην περιοχή.

12. ΒΡΥΣΗ ΖΕΜΠΕΛΗ

Βρίσκεται Α. του χωριού 40-45 λεπτά της ώρας. Κείται σε επικλινές έδαφος. Για να είναι σε θέση να σταματούν οι περαστικοί φρόντισε κάποιος «ΖΕΜΠΕΛΗΣ» να περιτοιχίσει την έκταση της βρύσης από Βορρά Ανατολή και Νότο ώστε να σχηματισθεί μια επίπεδη επιφάνεια 15-20 τ.μ. Στη δυτική πλευρά υπάρχει ένας τοίχος ύψους 50-60 εκατοστών και μήκους 4.5 μ. στον οποίο είναι εντοιχισμένο το πέτρινο κανούλι από το οποίο ρέει το νερό το οποίο

συγκεντρώνεται σε πέτρινο αμολογημένο βαθύ αλάκι 20-30 εκατοστών για να πίνουν τα ζώα. Σε παλαιότερες εποχές το νερό ήταν άφθονο. Τα τελευταία όμως χρόνια η ροή του νερού μειώθηκε πολύ.

13. ΒΡΥΣΗ ΠΑΤΡΑΣ

Βρίσκεται Ν. του χωριού περί τα 15-20 λεπτά της ώρας σε δασώδη περιοχή. Από τη βρύση αυτή που ανήκει στην Κλεοπάτρα (Πάτρα) Μετοχίου Κήπου. Στον αυχένα υπάρχει στορίδη πήρε η τοποθεσία την ονομασία αυτή.

14. ΒΙΚΟΣ

Περιοχή προς τα Δ. του χωριού. Είναι βραχώδης χαράδρα. Το μήκος της κυμαίνεται στα 15-20 χιλιόμετρα. Απ' τη χαράδρα Βίκου δέρνεται ο ομώνυμος ποταμός που φέρει και την ονομασία «Βοϊδομάτης». Σε ορισμένα σημεία το πλάτος πλησιάζει τα 100 μέτρα και το ύψος φθάνει στα 700-800 μέτρα. Είναι παραπληρωματικός ο ποταμός από Αη-Γιάννη προς Άγιο Μηνά. Εκεί είχαν παρατηρητήριο οι δραγάτες (αγρονομοί) όπου παρακολουθούσαν άγρια γίδια (αγριόγίδια), τα οποία τρέφονται από την χλωρίδα της χαράδρας. Κατά τον αιμνηστο γιγνώσκω από Κουκούλι Πέτρο Κόκκορη υπήρχαν και εκεί αμπελιές Ν. του χωριού. Από τους δραγάτες πήρε το όνομα Δραγαταία και Δραγατσούλα. Βρίσκεται ΒΑ του χωριού σε απόσταση 15-20 λεπτά.

19. ΔΡΑΓΑΤΣΙΑ (Ανω)

Περιοχή άδενδρη κατά τη μεγαλύτερη έκταση στον αυχένα που διασχίζει ο πεζόδρομος από Αη-Γιάννη προς Άγιο Μηνά. Εκεί είχαν παρατηρητήριο οι δραγάτες (αγρονομοί) όπου παρακολουθούσαν άγρια γίδια (αγριόγίδια), τα οποία τρέφονται από την χλωρίδα της χαράδρας. Κατά τον αιμνηστο γιγνώσκω από Κουκούλι Πέτρο Κόκκορη υπήρχαν και εκεί αμπελιές Ν. του χωριού. Από τους δραγάτες πήρε το όνομα Δραγαταία και Δραγατσούλα. Βρίσκεται ΒΑ του χωριού σε απόσταση 15-20 λεπτά.

20. ΔΡΑΓΑΤΣΙΑ (Κάτω)

Βρίσκεται Α. του χωριού σε απόσταση 10-15 λεπτά της ώρας. Η μεγαλύτερη έκταση είναι χορτολιβάδα όπου σε παλαιότερες εποχές καλλιεργήσιμη. Χρησιμοποιείται αυτή για παρατηρητήριο των αρσενικών (αγροφυλάκων) γι' αυτό και το όνομα (όπως η προηγούμενη).

15. ΒΛΑΧΟΔΡΟΜΟΣ

Βρίσκεται ΝΑ του χωριού. Αρχίζει από τη βρύση της Πάτρας και τελειώνει στα Κότσεντα προς τα Δ. (απ' τη χαράδρα Βίκου) γι' αυτό και το όνομα (όπως η προηγούμενη).

16. ΒΡΑΔΕΤΙΝΟ

Δασώμενη περιοχή Β. του χωριού περί τα 10-15 λεπτά της ώρας. Πήρε την ονομασία αυτή επειδή ανήκε σε κάποιο από το Βράδετο, ο οποίος ήταν ο ιδιοκτήτης του. Σήμερα έχει ελαττωθεί η περιοχή αυτή και ο ιδιοκτήτης και υπάγεται στην κοινοτική έκταση.

17. ΓΚΑΒΑΝΟΖΗ

Αμπελότοπος που ανήκει στο Χρυσόστομο Γκαβανόζη μαζί με τη μεγαλύτερη έκταση δασώμενης γύρω δασώδη έκταση. Βρίσκεται ΒΑ του χωριού σε απόσταση 40-45 λεπτά της ώρας. Σήμερα έχει ελαττωθεί και ο αμπελότοπος επειδή δεν καλλιεργείται. Σήμερα η ιδιοκτησία

Συνέχεια στην 7η σελ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΥ

23. ΚΑΤΩ ΚΟΣΑΡΙΑ

Πετρώδης περιοχή προς τα Α. του χωριού περί τα 20-25 λεπτά της ώρας. Στην πετρώδη αυτή περιοχή τα μοναδικά δένδρα που φύονται μόνο τους είναι κυρίως ο κέδρος και ο γράβος (γραβί).

24. ΚΟΥΛΟΥΡΙ

Περιφραγμένη περιοχή Δ. του χωριού που ανήκε στον Χριστόφορο Κόκκορο για τούτο από τους ντόπιους είναι γνωστό με τον τίτλο: «Κουλούρι Χριστοφόρανας». Σήμερα ανήκει στο Χριστόδουλο Βρυζάλα. Είναι στενόμακρη βραχώδης περιοχή στο χείλος της χαράδρας του Βίκου. Το μεγαλύτερο τμήμα της περιτοχίσσεως σήμερα έχει καταρρεύσει.

25. ΚΑΝΑΚΙΑ

Δασώμενη περιοχή από την οποία διέρχεται ένας μικρός χείμαρρος (λάκκος) που φέρει το όνομά της (λάκκος κανάκια). Βρίσκεται ΒΑ του χωριού σε απόσταση 5 λεπτά της ώρας.

26. ΚΑΣΤΑΝΙΑ

Δασώμενη περιοχή Β. του χωριού κατά μήκος λόφου στο κέντρο του οποίου υπάρχει μια καστανιά από την οποία η περιοχή πήρε το όνομα. Διασχίζεται από τον παλαιό αμαξωτό δρόμο προς τα χωριά Καπέσοβο-Τσεπέλοβο κλπ.

27. ΚΟΥΤΣΟΚΕΦΑΛΟΣ

Μικρό τμήμα εκτάσεως 100 τ.μ. Ν. του χωριού που πήρε την ονομασία από το εξής περιστατικό. Κατά τη δεκαετία 1910-1920 ληστική ομάδα σχεδίασε ληστεία στο αρχοντικό «Καρατζά» αφού είχε προηγηθεί εκ μέρους τους η δωροδοκία του υπηρέτη του αρχοντικού. Κατά κακή τους τύχη συμπτωματικά ο υπηρέτης για οικογενειακούς λόγους απουσίασε εκείνη τη νύχτα μεταβαίνοντας στην οικογένειά του σε κάποιο χωριό του Σουλίου (δεδομένου ότι δεν ήταν Κουκουλιώτης). Όταν οι ληστές έφθασαν την τακτική ημερομηνία βρέθηκαν αντιμέτωποι με τον άλλο υπηρέτη, ο οποίος μόλις διαπίστωσε την παρουσία τους πυροβόλησε. Όταν εκείνοι είδαν ότι έγιναν αντιληπτοί εγκατέλειψαν το έργο τους. Αφού απομακρύνθηκαν έφθασαν στην πλατεία (μεσοχώρι) όπου και το μαγαζί του χωριού. Τους άνοιξε ο μαγαζάτορας (Γιολδάσης το όνομα) ενώ ταμπουρώθηκε πίσω από την πόρτα. Όταν εκείνοι παραβιάζοντας την πόρτα εισήλθαν στο μαγαζί. Εκείνος βρήκε επωφελούμενος το σκοτάδι εξήλθε αθόρυβα. Οι ληστές επιδόθηκαν στη λεηλασία. Τα χρήματα ο ξέμπνος Γιολδάσης είχε ρίξει στο

22. ΚΑΝΤΗΛΑ

Βρίσκεται ΝΑ του χωριού περί τα 20-25 λεπτά της ώρας. Είναι κατά τη μεγαλύτερη έκταση δασώμενη περιοχή και προς το Α τμήμα βραχώδης και απόκρημνη. Δεν είναι απομακρυσμένη από τον προέχοντα η ονομασία αυτή.

κιούπι με το λάδι και έτσι τα γλύτωσε. Τρέχοντας στους δρόμους του χωριού καλούσε βοήθεια χωρίς να καταλάβουν τούτο οι ληστές. Όταν πήραν το δρόμο προς Ν. του χωριού δέχθηκαν επίθεση, τραυματίζονται θανάσιμα ο αρχηγός τους. Πανικόβλητοι τον παίρνουν στους ώμους τρέχοντας προς το ποτάμι. Αφού απομακρύνθηκαν αρκετά σταμάτησαν σε ένα σημείο για να προσφέρουν τις πρώτες βοήθειες στον τραυματία αρχηγό. Διαπιστώνοντας ότι η κατάσταση ήταν κρίσιμη. Αποκεφάλισαν (με εντολή του) τον αρχηγό τους και αφήνοντας το ακέφαλο πτώμα έφυγαν αφού πρώτα πυροβόλησαν τον αγροφύλακα του χωριού, ο οποίος έκαμε το λάθος (ενώ παρακολουθούσε τις κινήσεις του αθέατος) να ανάψει τσιγάρο. Οι ληστές τότε με ευτυχία πυροβόλησαν αφήνοντας τον νεκρό, εκδικούμενοι το θάνατο του αρχηγού τους. Την επομένη έγινε η ταφή των 2 ανδρών. Η θέση που αποκεφαλίστηκε ο αρχηγός των ληστών πήρε την ονομασία «Κουτσοκέφαλος» (άνθρωπος με χωρίς κεφαλή). Στη θέση αυτή μέχρι πριν λίγα χρόνια υπήρχε λίθινο εικόνισμα. Δεξιά από το σημείο αυτό διέρχεται ο αυτοκινητόδρομος από Ιωάννινα προς Κουκούλι.

28 ΚΟΚΚΙΝΟ(Γ)ΗΣ

Άδενδρη κατά μεγαλύτερη έκταση περιοχή προς Ν. του χωριού περί τα 10 λεπτά της ώρας. Πήρε την ονομασία αυτή επειδή το έδαφος έχει χρώμα κοκκινωπό (κόκκινη γη = κοκκινό(γ)ης).

29. ΚΑΡΑΚΟΦΛΙΑ

Μικρή πετρώδης και βραχώδης περιοχή προς Ν. του χωριού σε απόσταση 20 λεπτά της ώρας με 2 φυσικά κοιλώματα επί των βράχων σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους. Επειδή εκεί βρίσκουν καταφύγιο τους χειμερινούς (ιδίως μύγες και διανυκτερεύουν τα κοράκια (κόρακες) πήρε την ονομασία: «Καρακοφλιά». Εκ παραδρομής όμως από κορακοφιλία συνθέζεται με όνομα Καρακοφλιά.

30. ΚΟΥΜΠΗ

Μικρή περιοχή Ν. του χωριού σε απόσταση 40 λεπτά της ώρας. Πήρε την ονομασία από το φόνος ενός περαστικού από Ιωάννινα προς το χωριό του Τσεπέλοβο το 1928 (Μιχαήλ Κουμπή). Διερχόμενος ανυπόπτος δέχθηκε πυροβολισμούς από τον απέναντι βράχο από τους ληστές αδελφούς Αλέξη και Χαράλαμπο Θεοδωρού Τσαμιάνη που ήταν γνωστός με το όνομα «Κουτσοθεωδωραίο» επειδή ο πατέρας του Θεόδωρος ήταν κουτσός. Από τότε ο βράχος αυτός με τη γύρω μικρή πε-

ριοχή πήρε την ονομασία «Κουμπή». Ο φόνος αυτός έγινε για λόγους βεντέτας επειδή υπήρχε πατροπαράδοτο μίσος μεταξύ των 2 οικογενειών. Ο Κουμπής ήταν τότε σε ηλικία 28-30 ετών.

31. ΚΕΦΑΛΙΑ

Βρίσκονται Ν. του χωριού περί τα 40-45 λεπτά της ώρας. Κατά πάσα πιθανότητα πήραν την ονομασία αυτή από τη μορφολογία τους. Αποτελούνται από δύο εκτεταμένους και αρκετά ψηλούς λόφους οι οποίοι διαχωρίζονται από μια βαθειά χαράδρα (λάκκος). Επειδή οι λόφοι αυτοί λόγω του αποτόμου ύψους μοιάζουν σαν ανθρώπινες κεφαλές πήρε η τοποθεσία την ονομασία «Κεφάλια». Βρίσκονται απέναντι από τα εξωκκλήσια: Άγιο Γεώργιο και Αγία Παρασκευή. Η μεγαλύτερη έκταση είναι καλυμμένη από δρυς και βελανιδιές. Το τμήμα που βρίσκεται κατά μήκος του ποταμού είναι βραχώδες. Εκεί φύονται κυρίως ο κέδρος και ο γράβος. Ένα τμήμα βραχώδες πάνω από τη γέφυρα Κοκκόρου πήρε την ονομασία «Κεφάλια της Μπίκαινας», επειδή παλαιά αποτελούσαν ιδιοκτησία της οικογένειας «ΜΠΙΚΑ». Καλύπτεται από ψηλά δένδρα περί τα 100 περίπου. Είναι τα γνωστά σε όλους μας «Σφενδάμια» (Σφένδαμος).

32. ΚΟΤΡΕΝΑ

Δασώμενη έκταση ΒΑ του χωριού περί τα 40-45 λεπτά της ώρας. Είναι επικλινής έκταση που περιλαμβάνει εκτεταμένη επιφάνεια προς δυό πλευρές (προς την κοινοτική έκταση Κουκουλιού και προς την του Καπεσόβου). Σαν φυσικό όριο των 2 κοινοτήτων είναι η εκτεταμένη κορυφογραμμή. Εκτός των χιλιάδων βελανιδιών υπάρχουν και άλλα δασικά δένδρα όπως σφενδάμοι, κέδροι, μεράντζες και σε σπάρτα διασπασμένα κυρίως στο ΝΑ τμήμα καστανιές που ανήκουν σε ιδιώτες επειδή στα σημεία που βρίσκονται είναι ιδιοκτησίες των κατοίκων. Δεν είναι γνωστό από που πήρε την ονομασία αυτή.

33. ΚΑΣΤΑΝΙΕΣ

Δασώμενη περιοχή ΒΑ του χωριού περί τα 25-30 λεπτά της ώρας. Πήρε την ονομασία επειδή εκεί υπάρχουν αρκετές καστανιές που ανήκουν σε ιδιώτες, δεδομένου ότι σε παλαιότερες εποχές η δασώμενη αυτή περιοχή ήταν αμπελώνες που ανήκαν σε ιδιώτες του χωριού όπως και οι καστανιές που υπάρχουν ακόμα αρκετές. Η πιο μεγάλη απ' αυτές ήταν η καστανιά «ΓΑΒΑΝΟΖΗ». Το ύψος της χωρίς υπερβολή έφθανε τα 30-40 μέτρα. Από το έδαφος ανυψώνονταν 4 πανύψηλοι κορμοί πράγμα που σπάνια συμβαίνει. Δυστυχώς η πανύψηλη και πολυκοσμη αυτή καστανιά δεν υπάρχει.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Απόψεις για τη συνένωση των Κοινοτήτων

ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ (Εδώ και τώρα)

Διάβασα το άρθρο του συμπατριώτη κ. Θεοδώρου για τη δημιουργία δύο δήμων στο Ζαγόρι και επειδή πολλές προτάσεις θα γίνουν σχετικά με το θέμα αυτό, θέλω να καταθέσω κι εγώ την άποψή μου.

Από χρόνια παρακολουθώ στην εφημερίδα «Το Ζαγόρι μας» τις προτάσεις που έχουν γίνει για να αποκτήσει η περιοχή μας μια ενιαία φωνή. Ειπώθηκαν πολλά για Βουλή του Ζαγορίου, για όργανα αποτελούμενα από Προέδρους Κοινοτήτων και εκπαιδευτικούς Συλλόγων, για συντονιστικές Επιτροπές κλπ. με σκοπό το Ζαγόρι να αντιμετωπίσει τα οξυμένα προβλήματα του με προγράμματα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, αποφεύγοντας σπασμωδικές λύσεις και λύσεις που προγραμματίζονται και υλοποιούνται από κάθε Κοινότητα χωριστά.

Πιστεύω να γίνει κοινή συνείδηση ότι το Ζαγόρι πρέπει να ευημερεί σε όλη του την έκταση, γιατί μόνο τότε θα επιζήσει. Ας μας γίνει μάθημα το ότι όσες Κοινότητες προσπαθήσαν στο παρελθόν να χαράξουν το δικό τους δρόμο για να γίνουν κεφαλχώρια και κέντρα μικρών ομαδοποιήσεων, σήμερα αντιμετωπίζουν κι αυτές σοβαρά προβλήματα (εκπαιδευτικά, ιατρικής περίθαλψης, πληθυσμιακά κ.ά.).

Πρέπει να τονιστεί ότι το Ζαγόρι ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΟ α) Να διατηρήσει την ΙΣΤΟΡΙΑ του, τον ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ του και το ΟΝΟΜΑ του και β) Να αναπτυχθεί με ορθολογικό, προγραμματισμένο και ΕΝΙΑΙΟ τρόπο, αναδεικνύοντας τα προσόντα που έχει κάθε περιοχή του και συνδυάζοντάς τα έτσι ώστε να αποβούν προς όφελος ΟΛΩΝ. Πρέπει, σε τελική ανάλυση, όλες οι παράμετροι της αξιοποίησης του Ζαγορίου να καταλήξουν σε μια συνισταμένη, που θα εκφράζει επάξια το Ζαγόρι.

Οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν για το σκοπό αυτό δεν μπορούν να γίνουν παρά μόνο από ΕΝΑ επιτελικό όργανο το οποίο θα είναι ικανό να αποτρέψει μεμονωμένες και αποσπασματικές προτάσεις. Όταν όλη η περιοχή ακολουθήσει το σωστό δρόμο ανάπτυξης, συμπληρώνοντας κάθε περιοχή τα κενά της άλλης, τότε και μόνο τότε θα υπάρξει ΜΕΛΛΟΝ για το Ζαγόρι.

Όταν δηλαδή οι τωρινές Κοινότητες δράσουν ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ τότε τα οφέλη θα είναι ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑ. Εδώ πρέπει να αναφερθεί και η δράση των τοπικών εκπαιδευτικών συλλόγων, που μπορούν να προωθήσουν ιδέες και ενέργειες ανεξάρτητα από την κεντρική διοίκηση, στοχεύοντας στην τόνωση και προώθηση των πολιτιστικών ιδιοτελειών, που αναμφίβολα υπάρχουν στα χωριά μας.

Μέχρι να γράψω τις απόψεις μου αυτές έγινα δέκτης διαφόρων προσπαθειών κοινοταρχών και άλλων παραγόντων για την ίδρυση μικρών δήμων με έδρα το χωριό τους, ύστερα από σύμπτυξη γειτονικών χωριών. Δεν κρίνω τις ενέργειές τους. Εκείνο όμως που μπορώ να πράξω είναι οι Ζαγορίσιοι και να κρίνουν ανάλογα. Εδώ πρέπει να τονίσω ότι θα είναι μεγάλο ΣΦΑΛΜΑ να επιτρέψουμε την υλοποίηση τέτοιων ενεργειών που εξυπηρετούν ΜΙΚΡΟΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ και ζημιώνουν την ΟΛΟΤΗΤΑ.

Συμπερασματικά και ύστερα από την παραπάνω εισήγηση, εκείνο που προτείνω είναι η συγκρότηση ΕΝΟΣ Δήμου. Ο ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ είναι μια μεγάλη πρόκληση, απαιτεί γενναϊότητα και πρέπει να υλοποιηθεί ΤΩΡΑ που είναι ευκαιρία. Σίγουρα η ενέργεια θα συναντήσει αντιδράσεις από ΤΟΠΙΚΙΣΤΕΣ και ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΛΟΓΟΥΣ. Το ζήτημα εδώ είναι αν δεχτούμε εμείς η ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ τις ενέργειές τους χωρίς ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ. Έχουμε τη δυνατότητα τέτοια σχέδια να τα παραμερίσουμε με ένα ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ των κατοίκων του Ζαγορίου, αφού πρώτα δημοσιευθούν όσο το δυνατόν περισσότερες απόψεις για να ενημερωθούμε όλοι μας ΚΑΛΥΤΕΡΑ για τα ΥΠΕΡ και ΚΑΤΑ της κάθε άποψης. (Στο θέμα αυτό καθοριστικός γίνεται ο ρόλος της εφημερίδας «Το Ζαγόρι μας» που αναδεικνύεται έτσι σε ΒΗΜΑ όλων των απόψεων).

Πριν από τη συνένωση των Κοινοτήτων όμως πρέπει να γίνει λόγος και για την ΕΔΡΑ του Δήμου Ζαγορίου, που σίγουρα θα προκαλέσει τριβές για τους γνωστούς λόγους. Ύστερα από πολλή σκέψη και λαμβάνοντας υπόψη μου τη χωροταξία του Ζαγορίου, ανεπιφύλακτα προτείνω ως έδρα του Δήμου Ζαγορίου τους

Ασπραγγέλους και συγκεκριμένα τον ΚΑΜΠΟ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ.

Την πρότασή μου αυτή, που σημειωτέον είναι απαλλαγμένη από τοπικισμούς και συμφέροντα, αφού κατάγομαι από τη Λεπτοκαρυά, έχω την υποχρέωση να τη στηρίξω με επιχειρήματα και στοιχεία που μπορώ να τα χαρακτηρίσω ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΑ και όχι απλώς να εκφράσω επιθυμίες.

1. Στον Κάμπο Ασπραγγέλων συγκλίνουν ΟΛΟΙ οι επαρχιακοί δρόμοι του Ζαγορίου με συνέπεια ΟΛΑ τα χωριά να μπορούν να εξυπηρετούνται από εκεί ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ από την πορεία τους προς τα Γιάννινα, που είναι το Διοικητικό Κέντρο του Νομού.

2. Στον Κάμπο Ασπραγγέλων υπάρχουν ελεύθερες εκτάσεις και εύκολα οικοδομήσιμες, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για έργα ΥΠΟΔΟΜΗΣ (Διοικητήριο, Μηχανοστάσια, Σχολικές μονάδες, Κέντρο Υγείας, Αθλητικές εγκαταστάσεις κλπ.).

3. Στις περιπτώσεις που θα χρειαστεί ο Δήμος να εξυπηρετήσει τους δημότες του στα υπάρχοντα κοινοτικά γραφεία με κινήσεις υπαλλήλων και οχημάτων του, μπορεί να το πετύχει ακολουθώντας και έναν άξονα οδικό κάθε μια μέρα της εβδομάδας. α) Ελάτη ...μέχρι Δεμάτι κ.ά. β) Κήποι ...μέχρι Βωβούσα γ) Δίλοφο, Κουκούλι... μέχρι Λάιστα κ.ά. δ) Βίτσα, Μονοδέντρι ...μέχρι Πάπιγκο κ.ά.

4. Οι πρωτεύουσες δεν είναι υποχρεωτικό να βρίσκονται στο κέντρο μιας περιοχής αλλά πρέπει να είναι ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ.

Μετά την κατάθεση των απόψεών μου για τη συνένωση των Κοινοτήτων του Ζαγορίου σε ένα ΔΗΜΟ και την έδρα του μπορώ συμπληρωματικά να διατυπώσω και τα εξής:

Α. Όσες Κοινότητες από τις παρυφές του Ζαγορίου νομίζουν ότι δεν εξυπηρετούνται ή έχουν άλλα σχέδια και συμφέροντα, μπορούν να τα υλοποιήσουν γνωρίζοντας ότι αποκόπτονται από τον κορμό του Ζαγορίου. (Προσωπικά δεν θα ήθελα να συμβεί κάτι τέτοιο).

Β. Σχολικά κέντρα μπορούν να λειτουργήσουν και εκτός της έδρας του Δήμου, όπου υπάρχει κατάλληλη υποδομή ή το απαιτήσουν οι συνθήκες.

Γ. Η νέα αρχή που θα προκύψει:

Θα έχει ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΧΥ και ΙΚΑΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ.

Θα έχει για ΟΝΟΜΑΣΙΑ της ένα ΙΣΤΟΡΙΚΟ και ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ

ΟΝΟΜΑ πανελληνίας εμβέλειας και γιατί όχι παγκόσμιας.

Θα εκπροσωπεί μια μεγάλη έκταση με πλουτοπαραγωγικές πηγές και θα έχει τη δυνατότητα να επηρεάζει την εκλογή βουλευτών, νομαρχιακών συμβούλων κ.ά.

Έχοντας έτσι όλα αυτά τα ερείσματα, πρέπει να μεριμνήσουμε για την «πάση θυσία» ολοκλήρωση της ασφαλτοστρώσεως του επαρχιακού και εσωτερικού δικτύου και τη σύνδεσή τους με Μέτσοβο (ΕΓΝΑΤΙΑ), Γρεβενά, Κόνιτσα κλπ., προκειμένου να επιτευχθεί η άνετη και απρόσκοπτη συγκοινωνία των δημοτών του, που είναι το Α και το Ω για τη συνοχή και ανάπτυξη καθώς και η προσέλευση του Ζαγορίου απ' όλες τις πλευρές του.

Δ. Η δημιουργία μικρών δήμων στο Ζαγόρι θα εξελιχθεί μελλοντικά σε αποτυχία, επειδή θα υπάρξει διαφορετική αντιμετώπιση των προβλημάτων από κάθε δήμο και σε πολλές περιπτώσεις θα υπάρξουν συγκρούσεις συμφερόντων, που τελικά θα αποβούν καταστρεπτικές για τη περιοχή.

Ο κάθε Ζαγορίσιος θα βρεθεί σύντομα ενώπιον των ΕΥΘΥΝΩΝ του, γενόμενος έτσι πρόεδρος επιτυχίων ή αποτυχιών σε ΚΡΙΣΙΜΕΣ. Τα παιδιά μας και οι μελλοντικές γενεές θα κρίνουν ΑΥΣΤΗΡΑ για τις ενέργειές μας και τις ΕΠΙΛΟΓΕΣ μας. Η απραξία και η ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ δεν ταιριάζουν στην πεπαιγμένη μας.

ΕΥΕΛΠΙΣΤΩ ότι ο νέος χάρτης θα μας βρει με ΝΕΕΣ ΙΔΕΕΣ απαλλαγμένες από τις αγκυλώσεις του άκρατου ΤΟΠΙΚΙΣΜΟΥ με ΥΠΕΡΒΑΣΕΙΣ που πρέπει να γίνουν για το καλό όλου του Ζαγορίου και με ένα νέο δήμο στο Νομό Ιωαννίνων με την ιστορική ονομασία ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ με έδρα τον Κάμπο των Ασπραγγέλων.

Μητσιμάρης Φίλιππος
Δάσκαλος
Κοινот. Σύμβουλος
Λεπτοκαρυάς

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το βιβλίο τέχνης του Ριζογείου Ιδρύματος «ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1890-1950» μπορούν να το προμηθευθούν, όσοι το επιθυμούν από όλα τα βιβλιοπωλεία των Αθηνών και στα Γιάννινα από το βιβλιοπωλείο «ΔΩΝΗ».

Κινικοί στίχοι του Φρίξου Τζιόβα από το «Κυνηγετικά Νέα» του 1937

Ο γυρισμός του κυνηγού

Το βράδυ γύρα σου γλυκό κι ήρεμο σαν το λάδι, να περπατάς καθώς παιδί που δεν του λείπει κάτι, ενώ από τις γειτονιές θα σε μεθούν λουλούδια απ' απαλό κι ολόθερμο σαν της αγάπης χνώτο στην τάντα θα ξεχύνονται πράσινες, μπλε φτερούγες, καρδία, μύτες μπιμπελό. Και ο σκύλος το κατόπι ακολουθεί με μια χαρά στα ειρηνικά του μάτια που θα δύσας να πιείς το νόημα της αγάπης.

Ας σε καληνιώρουν χειλάκια λατρεμένα· απ' τη φωτιά σε καρτερεί, το μαλακό ντιβάνι, μωμωδάτος ο καφές και ακούς να γλυκοπαίζουν ευτυχίας οι άγγελιο παθητικά την άρπα.

Ο ΓΕΡΟΣ

ΕΦΗΒΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΗΡΘΕΣ

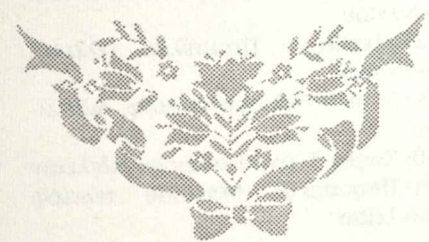
Δεν είν' τραγούδια τούτα εδώ
Τούτα δεν είν' απόψε ντέφια
Τ' άστρα, πληγές στον ουρανό
Η νύχτα ντύθηκε στα κρέπια.

Νύχτ' Αυγουστιάτικη δεν είν' αυτή
Δεν είδα πιο χλωμό φεγγάρι
Και συλλογιέμαι Εκείνη πιο χλωμή
Κάνε μου Παναγιά τη χάρη.

Στο κρεβατάκι το παρθενικό
την κάρφωσ' άξαφνα ο πόνος
Με πόνο την περίμενα κι εγώ
Κι έμεινα με τον πόνο μόνος.

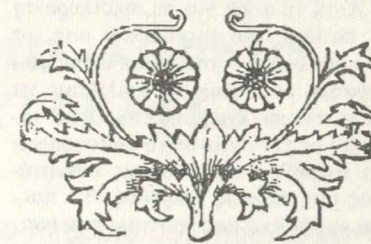
(Ζαγόρι 1954)

Βλάχης Ταξιάρχης

Β. Δασκαλόπουλος

Ποίηση

ΜΑΡΙΑ ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΙΛΗ

(Το αφιερώνω στον σύζυγό μου για την αγάπη του στο χωριό του «Πάπιγκο»)

ΠΑΠΙΓΚΟ

Ποια πένα άραγε μπορεί
τόση εμορφιά να μιλήσει
ποιο χέρι αναγεννησιακό
μπορεί να ζωγραφίσει,

χρυσώνεται ακαίριο
κι όταν φεγγάρι φωτεινό
του δίνει χρώμα αιθέριο

το τέλειο πούφτιαξε ο Θεός
με περισσή φροντίδα;
Μες τ' άψυχο, κρύο χαρτί,
δές το, σαν μια 'λιαχτίδα.

Στις καταπράσινες πλαγιές
οι πέρδικες λαλούνε
και οι φλογέρες των βοσκών
στα βράχια απηλαλούνε.

Εκεί που χτιούν οι αητοί φωλιές
κι οι σταυραετοί πετούνε
εκεί που γάργαρα νερά
στις λαγκαδιές κυλούνε,

Στις ποταμιές του λούζονται
νεράιδες, τυμφαίες κόρες
τραγουδι η αγάπη τους γι' αυτό
στις μακρινές τις χώρες.

τ' αγαπημένο μου χωριό
αιώνες τώρα στέκει,
παραδεισένια εμορφιά
ντόπιους και ξένους θέλγει.

Μην ερσοχήσεις ξένη μου
του Ρογκαβού το 'οβίος
και του Ναυραγονιού οι πηγές
πώχουν νερά πλημμύρες.

Σαν θα περάσεις ξένη μου
κάτσε να ξαποστάσεις
και κάτω από τις πλατανιές
που ίσκιό να χαρτάσεις.

Κι είτε δεξιά κι είτε ζερβά
τα μάτια θε να δούνε
κλησιές, ξωκλήσια έμορφα
την πίστη ξιστορούνε.

Κρουστάλλινα θα βρεις νερά
που 'φραίνουν την ψυχή σου
βουνίσιο αγέρι με δροσίο
θωπτεύει το κορμί σου.

Ξένη μ' πως το πεθύμησα
πως τόχω νοσταλγήσει!
μα ποιος μπορεί και δύναται
το χρόνο να γυρίσει;

Κει θε να δεις τον ουρανό
με τα βουνά να σμίγει
το άβατο με το βατό
φίλημα που δεν λήγει.
Σαν σκάει ο ήλιος το πουρνό

Αν είχα δεύτερη ζωή
τουτ' είν' η πεθυμιά μου.
«Να γύρναγα να ζούσα και
στα πατρογονικά μου.

ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ, ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ (Πριν 62 χρόνια στο 5/ξιο Διδ/λείο Ιωαννίνων)

Αυτή τη φορά για τη συμπλήρωση της σελίδας του περιοδικού μας, με τον καθιερωμένο πια τίτλο «Μια φωτογραφία μια ιστορία», επιλέξαμε να δημοσιεύσουμε ένα χαρακτηριστικό κεφάλαιο με την αντίστοιχη φωτογραφία από το βιβλίο της εκλεκτής συνεργάτιδάς μας Δέσπας Καρέλλη «Τα παιδικά κι εφηβικά μας χρόνια», που αναφέρεται σε γεγονότα πριν από 62 χρόνια, τα οποία έχουν σχέση με το 5/ξιο διδασκαλείο Ιωαννίνων και τομεγάλο Ζαγορίσιο δάσκαλο και λόγιο Δημήτρη Σάρο.

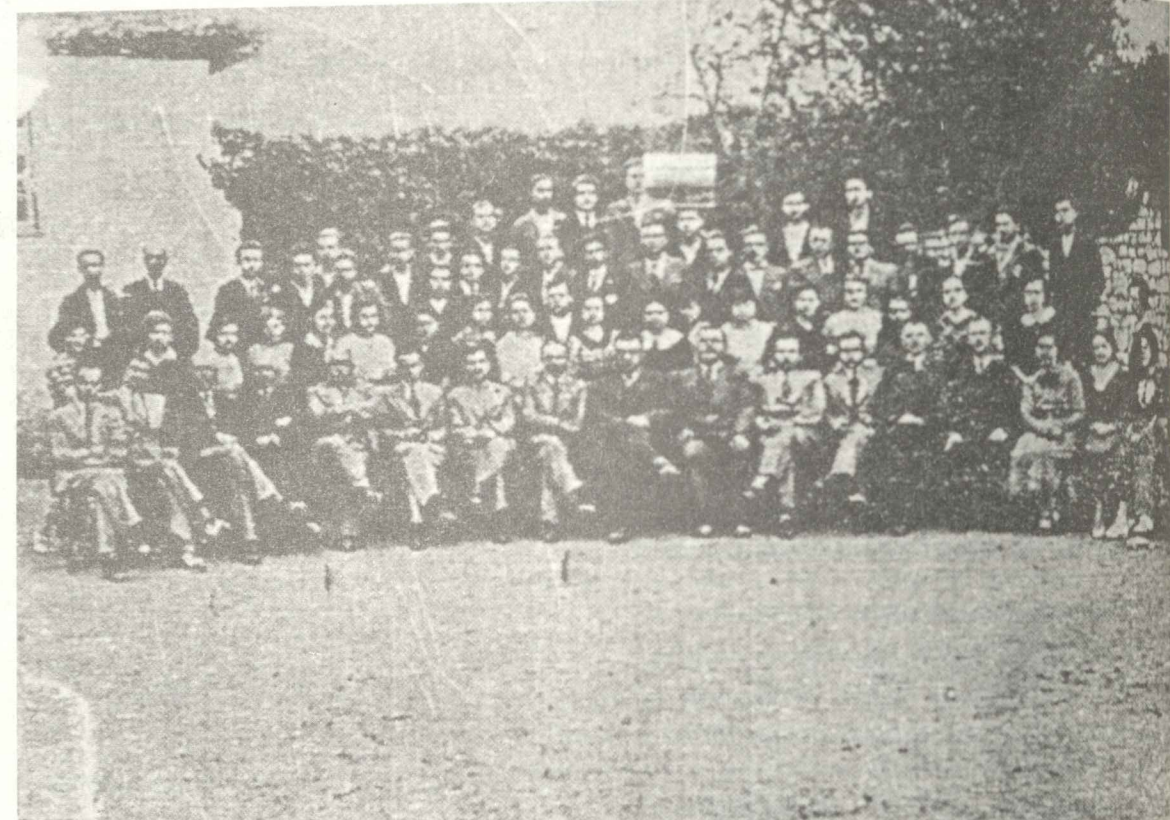
Η Σ.Ε.

«Δημήτρης Σάρος

Μεγάλες προετοιμασίες! Περιμέναμε το Δημήτρη Σάρο, τον εκπαιδευτικό Σύμβουλο. Αυτός θα μας δίνει και τα πτυχία. Το πρότυπο σε συναγερμό. Παιδική χορωδία, σκετς, απαγγελίες. Η σάλα του επάνω ορόφου στολίστηκε. Έργα ζωγραφικής, όλων των τάξεων του διδ/λείου, πορτραίτα... Ένας Μακρυγιάννης, έργο μαθητού, τεράστια εικόνα δεξιά της σκάλας με σαρκί κι ένας Κολοκοτρώνης αριστερά με περικεφαλαία!! Στο γραφείο διάφορα γλυκά κι ασημένιο σερίτσι για το τσάι. Η τάξη μας θα σεβόριζε. Εμείς φορέσαμε μπλε πλινθό φούστες με άσπρες μπλούζες. Τα αγόρια μας γραβάτες, παπιγιόν.

Δεξιά τα κορίτσια, αριστερά τ' αγόρια στη σκάλα, κι ο Δημ. Σάρος μαζί με την ακολουθία του, ανέβηκε σιγά-σιγά τα σκαλιά, γιατί η σκάλα έτριζε από μόνη της. Ψηλός και χοντρός και δυσκολοκίνητος δεν τον χωρούσε ούτε η καρέκλα!! Δίνοντας ο ίδιος τα πτυχία με μια θερμή χειραψία, μας είπε στο τέλος, έτσι όπως τον είχαμε τριγυρίσει: Αγαπητά μου παιδιά. Να διαπλάσετε το χαρακτήρα των μαθητών μας. Τα γράμματα και διάφορες γνώσεις, μπορεί να τα μάθει και να τα καλλιεργήσει ο καθένας με διάφορα μέσα στην πορεία της ζωής του. Το χαρακτήρα όμως θα τον διαπλάσετε εσείς, εσείς! Εσείς θα βάλετε το καλόθεμιο. Θεμελιώστε λοιπόν με αγάπη και με ό,τι καλό και ωραίο τον άνθρωπο, την κοινωνία.

Όλοι οι καθηγητές, οι δάσκαλοι του προτύπου και η τάξη μας, βγάλαμε αυτή την αναμνηστική φωτο-

Η ιστορική φωτογραφία του Διδασκαλείου

υπογείου, την οποία είχα ελαφρά σο-βατίσει.

Όσοι επιβιώσαμε... διδαχθήκαμε την αξία της ζωής. Αποχτήσαμε γνώση και επίγνωση. Βλέπω το πορτραίτο μου, ανάμεσα από όλα αυτά τα πρόσωπα της φωτογραφίας και πορεύομαι στο χώρο του χτες!!

Για την ιστορία και για τους νεώτερους:

Αη σειρά:

- 1) Γιάννης Λέλος καθ. ψυχολογίας
- 2) Σωτ. Δαγκλής δάσκαλ. προτύπου
- 3) Σ. Καρατζής δάσκαλ. προτύπου
- 4) Χαρίλ. Κοτζάς δάσκαλ. προτύπου
- 5) Δημ. Μανουσής καθ. γεωπονικών
- 6) Γιάν. Λαμπράκης καθηγ. φυσικών
- 7) Αλκιβ. Κονταπάνος καθ. ιστορι-

- 8) Δημ. Σάρος εκπ. Σύμβουλος
- 9) Παπάς καθηγ. υγιεινής
- 10) Γεωργ. Οικονόμου καθ. θρη-σκειτικών

- 32) Δέσποινα Χατζηανέστη τελειόφ. διδ/λείου
- 33) Δωροθέα Τσόμπου τελειόφ. διδ/λείου
- 34) Ευδοξία Γούλα τελειόφ. διδ/λείου
- 35) Σοφία Πρίντζου τελειόφ. διδ/λείου

- 11) Δημ. Μαντζίλας δάσκαλος προ-τύπου
- 12) Κων. Μπουκοβάλος καθ. Καλλι-τεχνικών
- 13) Μαργαρ. Νικολάου καθ. μουσι-κής
- 14) Ελένη Αναγνωστοπούλου δασκ. προτύπου
- 15) Λαίτου δασκ. προτύπου
- 16) Αμαλία Χατζή καθ. οικοκυρικών
- 17) Φάνης Δούμας καθ. γυμναστικής
- 18) Μαρίνα Πανούση δασκ. προτύ-που
- 19) Νίτσα Καλαβρέντζου τελειόφ. διδ/λείου
- 20) Αγγαία Δεβέκου δασκάλα προτύ-που
- 21) Ισμήνη Τσόγκα τελειόφ. διδ/λείου
- 22) Δέσποινα Σαλβαρά τελειόφ. διδ/λείου
- 23) Αναστασία Καλδάνη τελειόφ. διδ/λείου
- 24) Δημήτρη Σλήτα τελειόφ. διδ/λείου
- 25) Δέσποινα Κοτσώνη τελειόφ. διδ/λείου
- 26) Ελευθερία Τζαβλιά τελειόφ. διδ/λείου
- 27) Κορηνλία Δημητριάδου τελειόφ. διδ/λείου
- 28) Ελευθερία Παπούλια τελειόφ. διδ/λείου
- 29) Νίνα Αγγελίδου τελειόφ. διδ/λείου
- 30) Σοφία Τζάνου τελειόφ. διδ/λείου
- 31) Παρασκευή Μπέσιου τελειόφ. διδ/λείου

ΔΕΣΠΩ ΚΑΡΒΕΛΗ

ΥΨΙΣΤΗ ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΗ ΜΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΓΙΑΝΝΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Η Ακαδημία Αθηνών στην πανηγυρική της συνεδρίαση της 30ης Δεκεμβρίου 1996 εκτιμώσα το πλούσιο συγγραφικό έργο του εκλεκτού συμπατριώτη μας λογοτέχνη και συγγραφέα Γιάννη Νικολαΐδη απένειμε σ' αυτόν το παρακάτω βραβείο. Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού μας αισθάνεται υπερήφανη για την υψίστη αυτή τιμητική διάκριση προς το μέλος της εκλεκτού μας συμπατριώτη Γιάννη Νικολαΐδη και εκφράζει προς αυτόν τα θερμά της συγχαρητήρια ευχόμενη μακροχρόνια και περαιτέρω επιτυχίες στο έργο του.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Απόσπασμα

από την έκθεση του Γενικού Γραμματέως της Ακαδημίας Αθηνών
κ. Παύλου Σακελλαρίδη
(πανηγυρική συνεδρία 30ης Δεκεμβρίου 1996)

Β) Μετά γνώμη της Τάξεως των Γραμμάτων και Καλών Τεχνών
απονέμονται:

B15. Βραβείο στον κ. Ιωάννη Νικολαΐδη συγγραφέα και εκπαιδευτικό από τα Ιωάννινα, με πλούσια εθνική, πνευματική, πολιτιστική και κοινωνική δράση.

Ο κ. Ι. Νικολαΐδης ασχολήθηκε από μικρός με τα γράμματα, τη λογοτεχνία καθώς και τις ιστορικο - λαογραφικές έρευνες.

Ως τώρα έχει εκδώσει πολλά αυτοτελή έργα. Ασχολήθηκε με όλα τα είδη του λόγου, ποίηση, δοκίμιο, διήγημα, ταξιδιωτικά, επιφυλλίδες, άρθρα, κριτικές και ιστορικές μελέτες που δημοσίευσε σε εφημερίδες και περιοδικά.

Το περιοδικό «Ηπειρωτική Εστία» και η «Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών» οφείλουν την ύπαρξή τους στη δική του κυρίως πρωτοβουλία.

Μετέχει επίσης σε οργανισμούς που έχουν σχέση με τα γράμματα, τις τέχνες και την παιδεία.

Το Υπουργείο Παιδείας και άλλοι Οργανισμοί τον έχουν τιμήσει με διακρίσεις.

Η Πολιτεία του απένειμε τον Χρυσό Σταυρό του Τάγματος του Φοίνικος.

Η Ακαδημία Αθηνών, αναγνωρίζοντας την πνευματική κοινωνική και πολιτισμική προσφορά στον ευρύτερο ελληνικό χώρο, του απονέμει σήμερα βραβείο.

Αρχίφες Απόσπασμα
Αθήνα 30 Δεκεμβρίου 1996

Ο Γενικός Γραμματέας

ΠΑΥΛΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ

ΕΔΟΣΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΝ

ΒΡΑΒΕΥΣΑΙ

ΣΤΙ ΕΠΙ ΕΤΗ ΜΑΚΡΑ ΣΠΟΥΔΑΙΩΣ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΙΚΙΛΟΤΡΟΠΩΣ

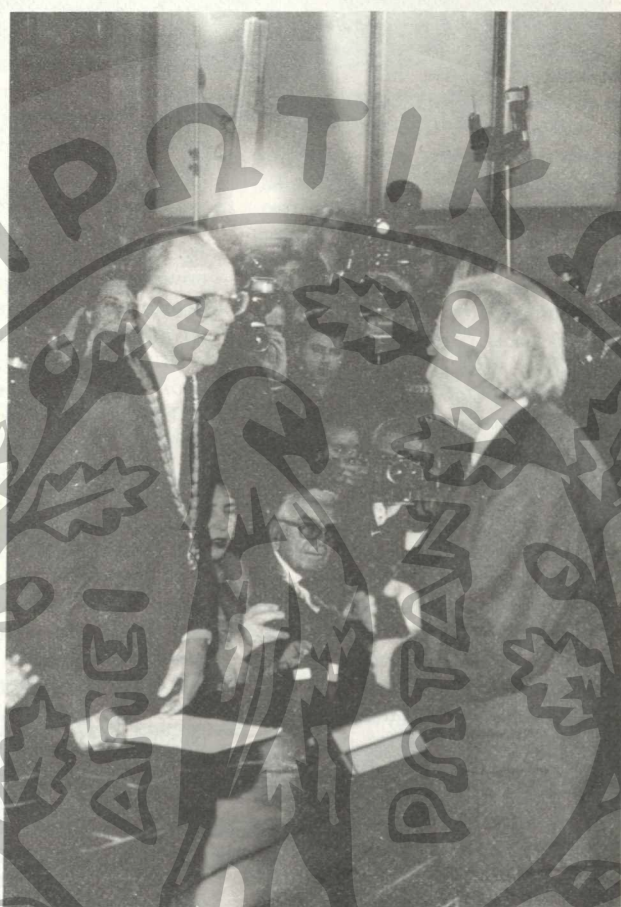
ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΑΓΩΓΗΝ

ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΣΥΝΕΒΑΛΕΤΟ

ΑΝΕΙΠΕΙΝ ΔΕ ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΕΝ ΤΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΤΡΙΑΚΑΔΙ
ΕΤΟΥΣ ΕΚΤΟΥ ΚΑΙ ΕΝΕΝΗΚΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΕΝΑΚΟΣΙΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΧΙΛΙΟΣΤΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Αγγελος Κίτσος

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Παύλος Σακελλαρίδης

Ο κ. Αγγελος Κίτσος, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ριζορραϊκής Σχολής, παραλαμβάνει το βραβείο του κ. Ιωάννη Ν. Νικολαΐδη, ως εκπρόσωπος του από τον Πρόεδρο της Ακαδημίας Αθηνών κ. Ιω. Πεσματζόγλου.

ΣΕΛΙΔΑ 13

Μένει όμως το πνεύμα που δημιουργήσε εκείνη την ακμή του παρελθόντος, και κάνει φοβερή, λυγρή προσπάθεια να την επαναφέρει, με ένα διαφορετικό (ώς προς περιεχόμενο, αλλά με γνώμονα την ίδια πάντα αξία και αρχή). Ένα πνεύμα χειριστικό, δημιουργικό, χαριζόμενο, σκαπτικό, φιλελεύθερο, που ξεπληρώθηκε που οι καθεστωρίτες ανταμώνουμε και κάνει κάθε συνάντησή μας μοναδική εμπειρία, που την ακμάζει το Ξενο Δία και περμειώνει γελαστό και χαλάρωτο τους ξένους να μοιραστεί μαζί τους – κι όχι να τους πουλήσει – το μόνο του βίος, τον πολιτισμό του και την ποιότητα της επικοινωνίας του. «ΑΕΙΝΟΣ ΤΑΛΑΡΟΣ ΚΑΘΕΣΘΑΝ. ΑΕΙΝΟΣ ΝΟΥΤΟΣ».

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Για την εκπλήρωση των σκοπών του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας»

— Η Ριζάρειος Εκκλησιαστική Σχολή (ΡΕΣ) για την ετήσια συνδρομή των 44ων Κοινοτήτων του Ζαγοριού, δρχ. 132.000.

— Η κ. Εριέτα Σουρανάκη-Λιόγκα, στη μνήμη του γαμπρού της Παναγιώτη Τζιόβα, δρχ. 5.000.

Ο κ. Ιωάννης Γιαννακός, στη μνήμη του αξέχαστου Θανάση Μεγκλίδη από το Λιασκοβέτσι, δρχ. 5.000.

— Από την καλή φίλη και συμπατριώτισσά μας Αγνή Γκζίκη-Σκούζου, που μένει στο Βόλο πήραμε το χρημ. ποσό των 15.000 δρχ. **ενίσχυση στο περιοδικό μας** στη μνήμη των γονέων της Θωμά και Βιργινίας.

Η Συντακτική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ Ευχαριστήριο

— Το Κοινοτικό Συμβούλιο, η Εκκλησιαστική Επιτροπή και το Δ.Σ. του Συλλόγου μας αισθάνονται την υποχρέωση να ευχαριστήσουν από «τη στήλη μας» τον κ. Ιωάννη Καραμπέτη για τη γενναία δωρεά του στο μοναστήρι μας (αγορά και τοποθέτηση ενός ξύλινου πατώματος). Ειλικρινά τον ευχαριστούμε, γιατί η φροντίδα και η υπερπροσπάθεια του συγχωριανού μας Φρίξου για τη συντήρησή του δεν αρκεί. Την πράξη του ας μιμηθούν και άλλοι.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

— Προσφορά για την εκπλήρωση των σκοπών του περιοδικού «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ», ο κ. **Γιάννης Πετρ. Γιαννακός**, εις μνήμην του αξέχαστου

ΝΕΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

Αποτέλεσμα της όλο και μεγαλύτερης απήχησης του περιοδικού μας ανάμεσα στους απανταχού Ζαγοριείς, είναι και η συνεχής αύξηση των νέων συνδρομητών. Έτσι μόνο στο τελευταίο διάστημα έγιναν συνδρομητές και οι παρακάτω, που μαζί με άλλους μέσα στη χρονιά φτάνουν τους 100 και πλέον.

1. Λάππα Λίτσα, Γιάννινα
2. Μπεκάρης Κων/νος, Γιάννινα
3. Δάλλας Κων/τίνος, Γιάννινα
4. Τζιόβα Κούλα του Αριστείδη, Γιάννινα
5. Φώτου Σωκράτης, Γιάννινα
6. Φερεντίνος Βασίλειος, Γιάννινα
7. Αναγνωστόπουλος Λάμπρος, Γιάννινα
8. «Πολιτιστικός Συλ. Ασπραγγέλων»
9. Ζαχαρίας Στάθης, Πέτρα Ζαγοριού
10. Γκαράνης Ηλίας, Λάρισα
11. Μάρκου Στέργιος, Λάρισα
12. Εξάρχου Λευκή, Λάρισα
13. Σουρανάκης Κων/τίνος, Κρήτη
14. Καρβούνης Λάμπρος, Πειραιάς
15. Σωτηρόπουλος Γιώργος, Αθήνα
16. Ντούμη Ιφιγένεια, Αθήνα
17. Σολδάτου Ανδρομάχη, Πρέβεζα
18. Βαδέρας Γεώργ., Θεσσαλονίκη
19. Βελογιαννίδης Δημήτριος, Θεσσαλονίκη

Θανάση Μεγκλίδη, από το Λιασκοβέτσι, προσέφερε δρχ. 5.000.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

— Οι αδελφοί Βαρζώκα κατέθεσαν υπέρ του περιοδικού 10.000 δρχ. στη μνήμη του Νίκου βαταβάλη, αναδεχτού τον πατέρα τους.

— Ο Απόστολος και η Ευγενία Βογά, πρόσφεραν στον Πολιτιστικό Σύλλογο Καπεσόβου «Ο ΑΛΕΞΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ» το ποσό των 20.000 δρχ. στη μνήμη της μητέρας τους Δημήτρας Καρμάλη και στη μνήμη του Πέτρου Φίτσιου.

Το Δ.Σ. ευχαριστεί

— Η κ. Ιουλία Στεργίου και η κ. Ελένη Βασιλά πρόσφεραν στον Πολιτιστικό Σύλλογο Καπεσόβου «Ο ΑΛΕΞΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ». Το ποσό των 10.000 δρχ. στη μνήμη του Νικολάου Στεργίου, γιου και ανεψιού αντίστοιχα.

Το Δ.Σ. ευχαριστεί

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

50.000	Τσαπάρης Περιχλές
20.000	Βακόλα Ιφιγένεια (5)
	Βακόλας Ιωάννης (2)
	Λιούμας Αθανάσιος (4)
	Παπαναστασίου Γαβριήλ (2)
15.000	Κονοσπίρης Αλέκος
12.000	Χαρισιάδου Ελένη-Αλίκη (3)
10.000	Λαζαρίδης Κων/νος
	Λαμπρίδης Βασίλειος
	Λέντζαρης Ιωάννης
	Μανδαλάς Μιλτιάδης
	Παπαδόπουλος Νικόλαος (2)
	Σκούρης Οδυσσέας
7.000	Τζούφης Χρ. Στέφανος (2)
	Τράκης Παύλος
5.000	Βαρβαράς Παναγιώτης
	Βεροδούλου Πηνελόπη
	Βούρβος Νικόλαος
	Βούρβος Παναγιώτης
	Ζούγκου-Θεοδωρή Αμαλία
	Ηλιάδης Αναστάσιος
	Λαμπρίδη Αλεξάνδρα
	Λεοντίδης Βασίλειος
	Λευτεριώτου Αγκαία
	Μπλάτσος Απόστολος
	Οικονόμου Βλάσης
	Παπαρούσης Διονύσιος
	Πετρέλη Μαρία
	Σουρανάκη-Λιόγκα Εριέτα
	Τσαντή Ιουλία
	Φίλης Ιωάννης
	Φούρκα Θέλα
	Χαρισιάδης Ναπολέων
	Χατζής Κων/νος
4.000	Γκίτσας Αγησίλαος

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

Έκφραση συλλυπητηρίων

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Καπεσοβιτών Αττικής, εκφράζει την απέραντη θλίψη του για τον πρόωρο χαμό του αγαπητού μας Πέτρου Φίτσιου και συλλυπείται θερμά τους οικείους του.

Στην τελευταία συνεδρίαση το Δ.Σ. αποφασίστηκε η συγκέντρωση χρημάτων για την κατασκευή κάποιου έργου στο χωριό, που θα αφιερωθεί στη μνήμη του αείμνηστου Πέτρου.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

11.000	Γκζίκη - Σκούζου Αγνή (4)
9.000	Πρωτοσύγγελος Δημήτριος (3)
8.000	Θεμελή Ολυμπία (3)
6.000	Θάνος Βασίλειος (2)
	Καρβούνης Ευάγγελος (2)
	Κοντούρης Ξενοφών (2)
	Μηταμάρης Φίλιππος (2)
	Παπαδόπουλος Γεώργιος (2)
	Παπανίκας Παύλος (2)
	Σάρρου Ευτέρπη (2)
	Τσουμάνης Άρης (2)
5.000	Νούλης Κων/νος (2)
	Παπαγεωργίου Σόλων (2)
	Παπαρούση Χριστίνα (2)
	Πολυμερίδης Ιωάννης (2)
	Στρούλιας Αντώνιος (2)
3.000	Αναγνωστόπουλος Λάμπρος
	Γαμπρίσιος Χρήστος
	Γιαννάκης Δημήτριος
	Δημοπούλου-Δούκα Πιπίτσα
	Δούκα Φιλομήλα
	Δριγκοπούλου Έλλη
	Ζαχαρίας Στάθης
	Καραγιαννόπουλος Χρήστος
	Καρβούνης Ανδρέας
	Κατσαρού-Παπαδοπούλου Χαρίκλ.
	Ματσόπουλος Στ. Νίκος
	Μηταμάρης Βασίλειος
	Μπάζα Χαρίκλεια
	Μπατάς Σπυρίδων
	Ξυνός Ναπολέων
	Παπαϊωάννου Σταυρος
	Παυλίδης Δημήτριος
	Πλιάτσικας Δημήτριος
	Πολιτιστ. Σύλλογος Ασπραγγέλων
	Σακελλαρίου Χαρίκλεια
	Σαμέτης Δημοσθένης
	Σουκουβέλης Απόστολος
	Στάρα Δέσποινα
	Στεργίου Αχιλλέας
	Στεργίου Παύλος
	Στεργιοπούλου Ξενία
	Σωτηρόπουλος Γεώργιος
	Τζιάσος Χαράλαμπος
	Τριανταφυλλίδης Γεώργιος
	Τσαντίδης Ιωάννης
	Τσουμάνης Λεωνίδας
	Φερεντίνος Βασίλειος
	Φούσκας Κων/νος (Πρωτοπρεσβύτερος)
	Φώτου Σωκράτης
2.500	Βαζάκας Αθανάσιος
	Βαζάκας Ιωάννης

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

Ιδρυτής:
† ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★
Ιδιοκτήτης - Εκδότης:
ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

† ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

† ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

† ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΠΙΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ
2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
4. ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΥ
5. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
6. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
7. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
8. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
9. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
10. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ
Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.
Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα, Τηλ. 30170

Υπεύθυνος Υλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ
Αργυριών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ. 27.105

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές, εμβάσματα:
ΘΑΝΑΣΗ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 45
και Μυροπολιείο
ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Ιωάννινα 45444.
Κατώτερη ετήσια συνδρομή δρχ. 3.000

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

ΙΩΑΝΝΑ ΦΑΝΙΚΑ -
ΠΑΝΤΑΖΗ

Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ
- Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καπεσόβου)
Τηλ. 20.544 - 27.845
Ιωάννινα 454 44